

6-SINF TARIX (Qadimgi dunyo)

I bob. ENG QADIMGI TUZUM

(A2: 9 soat A2+: 15 soat)

1-mavzu: Kirish. (A2: 1 soat, A2+: 1 soat)

Qadimgi dunyo tarixi haqida. Darslik bilan ishlash.

2-mavzu: Qadimgi tarix taraqqiyotining boshlanishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Qadimgi tarixni o‘rganish. Qadimgi tarix bo‘yicha manbalar. O‘zbekiston va jahon sivilizatsiyasi. Eng qadimgi tuzumni davrlashtirish. Arxeologiya, antrapologiya, etnografiya.

3-mavzu: Eng qadimgi odamlarning rivojlanish bosqichlari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Eng qadimgi odamlar. Eng qadimgi odamlarning mashg‘ulotlari. Diniy e’tiqodlarning vujudga kelishi.

4-mavzu: Urug‘chilik jamiyati. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

So‘nggi paleolit davr. Mezolit davri. Dehqonchilik va chorvachilikning rivojlanishi. Tarixni davrlashtirish va xronologiya.

5-mavzu: Eneolit va bronza davri. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Metall davrining asosiy xususiyatlari. Patriarxatning boshlanishi. Bronza davri manzilgohlari.

6-mavzu: Temir davriga o‘tishda O‘rta Osiyoning rivojlanishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Temirdan foydalanish. Ijtimoiy tuzum. Harbiy demokratiyaga o‘tish. “Avesto”- eng qadimgi yozma manba.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

II bob. QADIMGI SHARQ VA O‘RTA OSIYO

(A2: 21 soat A2+: 32 soat)

7-mavzu: Nil vodiysi va uning aholisi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Misr Nil in’omi. Misrliklarning mashg‘ulotlari. Hunarmandchilikning rivojlanishi. Misr davlatining vujudga kelishi. “Nom”larning vujudga kelishi.

8-mavzu: Qadimgi Misr. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Misr Fir’avnlarining harbiy yurishlarining boshlanishi. Qadimgi Misrning geografik joylashuvi, hududi, chegaralari, davlatning boshqaruv shakli. Fir’avnarning bosqinchilik yurishlari va ularning natijalari.

10-mavzu: Qadimgi Misrda din. (A2: 2 soat, A2+: 2 soat)

Misrliklarning olam to‘g‘risidagi tasavvurlari. Misrliklarning xudolari.

11-mavzu: Piramidalar va dahmalar. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Piramidalar va zamon. Sfinkslar. Tutanxamon. Mo‘miyolash. Muqaddas hayvonlar.

12-mavzu: Qadimgi Misr madaniyati. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Yozuv. Ierogriflar. Nazariy bilimlarning vujudga kelishi. Adabiyot ravnaqi.

13-mavzu: Mesopotamiya sivilizatsiyalari. (A2: 2 soat A2+: 2 soat)

Geografik joylashuvi, hududi, chegaralari, Mesopotamiya aholisining mashg‘ulotlari. Mesopotamiya davlatning boshqaruv shakli.

14-mavzu: Bobil podsholigi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Bobil “Xudolar darvozasi”. Hamurappi qonunlari.

15-mavzu: Yangi Bobil podsholigi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Bobil madaniyati. Din, rassomchilik, arxitektura va san’at.

16-mavzu: Old Osiyo davlatlari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Xett davlati. Ossuriya podsholigi.

17-mavzu: Old Osiyo davlatlari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Urartu davlati. Finikiya va Falastin. Hududi, geografik joylashuvi, davlat boshqaruvi.

18-mavzu: Ahamoniylar davlati. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Ahamoniylar davlati aholisi. Eron hududidagi qadimgi davlatlar. Fors podsholigining paydo bo‘lishi. Doro I islohotlari. Qadimgi forslar madaniyatining rivojlanishi.

19-mavzu: Hindiston sivilizatsiyasi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Hududi, geografik joylashuvi, davlat boshqaruvi. Hindistonning eng qadimgi sivilizatsiyalari, diniy e’tiqodi. Kastalar.

20-mavzu: Miloddan avvalgi I mingyillikda Hindiston. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Hindiston davlati. Chandragurta “Xudosiz din”. Ilm va madaniyatning rivoji. “Mahobxorot”, “Ramoyana” va “Panchatantra”.

21-mavzu: Xitoy sivilizatsiyasi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Xitoyda sivilizatsiyaning vujudga kelishi. Aholi mashg‘ulotlari. “ko‘ppodsholiklar davri” davrida Xitoy.

22-mavzu: Miloddan avvalgi III - mil. II asrlarda Xitoy. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Markazlashgan davlatning tashkil topishi. Buyuk Xitoy devori. Xitoydagi xalq qo‘zg‘olonlari. Sin davlati hukmronligiga qarshi boshchiligidagi xalq qo‘zg‘olonlari. Qadimgi Xitoy madaniyati.

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 1 soat)

Nazorat ishi. (A2: 1 soat, A2+: 1 soat)

24-mavzu: O‘zbekiston hududidagi ilk davlatlar. (A2: 2 soat, A2+: 4 soat)

O‘zbekiston hududida qadimda aholining joylashishi. Miloddan avvalgi asrlarda xo‘jalikning rivojlanishi.

Ilk davlat birlashmalari – Qadimgi Xorazm va Baqtriya. So‘g‘d, Qiziltera. Yerqo‘rg‘on, Afrosiyob, Ko‘zaliqir.

25-mavzu: Zardushtiylik. (A2: 2 soat (A2+: 4 soat)

Zardushtiylikning vujudga kelishi tarixi. Zardusht. Zardushtiylikning tarqalishi. Ahuramazda, Mitra, Anaxita, Ahriman. "Avesto" zardushtiylik marosimlari.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

(A2: 12 soat, A2+: 24 soat)

26-mavzu: Antik tarixning boshlanishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Qadimgi Yunonistonning geografik joylashuvi, chegralari, davlat boshqaruvi, aholining mashg‘ulotlari. Minoy sivilizatsiyasining vujudga kelishi. Yunonlarning dengiz sayohatlari.

27-mavzu: Qadimgi Yunonistonning yuksalishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Yunon polislari. Shahar davlatlar. Afina davlati. Sparta davlati. Yunon koloniyalari.

28-mavzu: Buyuk yunon koloniyalashtirishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Yangi hududlarni o‘zlashtirish sabablari. Yunon koloniyalarining tashkil topishi. Mil.avv. VIII-VII asrlar – yunon koloniyalarining tashkil topishi. Olviya, Xersones, Pantikapey koloniyalari.

29-mavzu: Afinada demokratiyasi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Afinada demokratianing shakllanishi. Drakont qonunlari. Solon islohotlari. Afinada demokratiya ravnaqi. “Prekl asri”.

30-mavzu: Yunon-fors urushlari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Ellada va Eron. Marafon jangi. Fermopol jangi. Salamin jangi.

31-mavzu: Yunonistonning Makedoniya tomonidan bosib olinishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Yunonistonning qulashi sabablari. Demosfen. Xeroney yaqinidagi jang. Yunoniston Makedoniya tarkibida.

32-mavzu: Fuqaro tarbiyasi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat) Fuqarolar tarbiyasi. Olimpiya o‘yinlari.

33-mavzu: Qadimgi Yunoniston madaniyati. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Fuqarolar tarbiyasi. Olimpiya o‘yinlari. Gomerning “Iliada” va “Odisseya” dostonlari. Yunonistonda teatr. Arxitektura va haykaltaroshlik. Fidiy va Dedal. Parfemon ibodatxonasi.

34-mavzu: Qadimgi Yunoniston olimlari va mutafakkirlari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Qadimgi Yunonistonda ilm-fan. Geraklit, Demokrit, Diogen, Gerodot, Aristotel, Arximed, Afinalik donishmandlar. Platon, Sokrat.

35-mavzu: Qadimgi Yunoniston afsonalari. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Qadimgi yunon afsonalarining qahramonlari. Qadimgi yunonlarning xudolari.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

IV bob. O‘RTA OSIYO (TURON)

(A2: 9 soat, A2+: 18 soat)

36-mavzu: O‘rta Osiyoda Ahamoniylar hukmronligi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Kir II va uning bosqinchilik yurishlari. Doro I ning saklar ustiga yurishlari. To‘maris va Shiroq jasorati.

Ahamoniylar hukmronligi davrida davlatning boshqarilishi. Satraplik. Miloddan avvalgi VII-V asrlarda madaniyat taraqqiyoti. Madaniyat.

37-mavzu: O‘rta Osiyo xalqlarining yunon-makedon istilochilariga qarshi kurashi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Turon xalqlarining qurollari va harbiy san'ati. Spitamennenning Makedoniyalik Aleksandr bosqinchiligiga qarshi kurashi.

Makedoniyalik Aleksandrning O'rta Osiyoga bostirib kirishining oqibatlari.

38-mavzu: Salavkiylar davlati va Yunon Baqtriya podsholigi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Baqtriya va So'g'diyona Salavkiylar davlati tarkibida. Yunon Baqtriya davlati. Iqtisodiyot, madaniyat va xalqaro savdo aloqalarining rivoj topishi.

39-mavzu: Qadimgi Xorazm. Qadimgi Dovon. Qadimgi Qang'. (A2: 2 soat (A2+: 3 soat)

Xorazm tarixi va madaniyati. Ko'zaliqir, Jonbosqal'a, Qo'yqirilganqal'a, Tuproqqa'l'a. O'zbek davlatchiligi tarixida tutgan o'rni. Qadimgi Dovon davlatining tashkil topishi, hududi va aholisi. Dovon davlatinining tashqi aloqalari. O'zbek davlatchiligi tarixida tutgan o'rni. Qadimgi Qang'davlatining tashkil topishi, hududi va aholisi. Madaniy aloqalari. O'zbek davlatchiligi tarixida tutgan o'rni.

40-mavzu: Qadimgi Kushon podsholigi. (A2: 2 soat (A2+: 3 soat)

Kushon podsholigining tashkil topishi. Geografik joylashuvi. Kudzula, Kadfiz, Vima, Kanishka. Iqtisodiyotning rivojlanishi. Yozuv. Diniy e'tiqodlar. Arxitektura va san'at.

41-mavzu: Buyuk ipak yo'li. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Buyuk ipak yo'lining vujudga kelishi, uning shaxobchalari va yo'nalishlari. Buyuk ipak yo'lining ahamiyati.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 1 soat)

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 2 soat)

V bob. QADIMGI RIM

(10 soat, A2+: 20 soat)

42-mavzu: Italiya va uning aholisi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Italiyaning hududi va tabiiy sharoiti. Rimga asos solinishi. Qadimgi Rimda davlat boshqaruvi.

43-mavzu: Rim Respublikasi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Respublikani boshqarish. Senat. Respublika. Diktator. "12 jadval qonunlari".

44-mavzu: Rim Respublikasi hayoti. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Rim shaharlarida hayot. Qadimgi rimliklarning xudolari. Diniy marosimlar va qohinlar.

45-mavzu: O'rta yer dengizida hukmronlik uchun kurash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Rim armiyasi. Puni urushlari. Karfagenning vayron etilishi. Rim provinsiyalari.

46-mavzu: Qullar va gladiatorlar. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Rimda qullarning ahvoli. Gladiatorlar janji. Spartak boshchiligidagi qo'zg'olon.

47-mavzu: Rimda Respublikaning qulashi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Respublika qulashining sabablari. Sezar diktaturasi. Hokimiyat uchun kurash va uning oqibatlari.

48-mavzu: Rim imperiyasining qulashi va zavolga yuz tutishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Rim imperiyasining G‘arbiy va Sharqiy qismlarga bo‘linishi. Imperianing qulashi. Varvarlar. Gotlarning Rimni ishg‘ol etishi. G‘arbiy Rim imperiyasining qulashi.

49-mavzu: Qadimgi Rim madaniyati. (A2: 2 soat (A2+: 3 soat)

Rim quldorlari va kambag‘allarning turmushi. Ta’lim. Arxitektura, haykaltaroshlik. Iso Masih, Xristianlikning muqaddas kitobi. Xristianlikning yo-yilishi.

Takrorlash. (A2:1 soat, A2+: 1 soat)

Manbalar bilan ishlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)